

(המשך מעמוד 35)

שני הגישה הרשמית בצורה כרוה ונוקבת יותר מאשר בכל נושא אחר.

אך האחרים למחלל היסטורי זה אינם מתביישים. להיפך. אותו דיון, שציוה אישית לגרש עשרות עסקנים תושביהגדה, שהעזו לעסוק בפעולה מדינית שוחרת-שלום — הוא המבקש לטפל עתה בענייני הגדה, ולשכנע את העסקנים לקחת חלק בבני צוע הסכמי קמפ-דייוויד.

ומדוע לא? מי שנכשל כישלון מונומטלי כזה, מגיע לו לנהל את העניינים.

אנחנו צריכים להתבייש. כי אנחנו צדקנו.

..אם לא נעשה שלום

מרצון, לא יהיה מנוס

משלום כפוי

מכל אשר אמרנו, יתכן שזוהי התיזה היחידה שמצאה הד כלשהו בחוגי המימסד.

אך הוא לא היה מודאג. היו לו שתי תשובות — האחת של המערך, השנייה של הליכוד.

המערך סבר כי ניתן למנוע הסדר-כפוי עליידי אינ-סוף של תכסיסי השהייה, טירפוד וחבלה. ואכן, במשך 10 שנים "שיחקו אותה". התפקיד היה מוטל על אבא אבן ומשה דיין. והם עשו זאת בהצטיינות עילאית. היה נדמה להם שאפשר להמ שיר בכך בלי סוף. בתנאי שמדי פעם תימצא נוסחה חדשה, מתוהי כמת עוד יותר מקודמתה. שתיחה את דעת האמריקאים לכמה זמן.

מנחם בגין כבר בצורך בכך, וסבר כי כלל לא ייתכן לחץ אמריקאי על ישראל. הוא וליה כטוח שניתן להמריר את היהדות האמריקאית נגד הבית הקבר, להפעיל לחץ יהודי כביר על חברי הקונגרס וזגייים את שני בתי הקונגרס נגד הבית הקבר כדי לנטרלו.

זה היה מוקד הוויכוח בין בגין ושימיעון פרס ערב בחי-רותיהמהפך.

אמרנו ששניהם משגים את עצמם. החזק האמי ריקאי, גם כשיתממהה — הוא יכוא.

אמרנו שיש לארצות-הברית אינטרסים כבירים במרחב. הנפט הערבי הוא רק אחד מהם. לא פחות חשוב לקברניטי וושינגטון לסלק את ברית-המועצות מן העולם הערבי, ויחד עם זאת למנוע עימות גרעיני בין שתי מעצמות-העל.

מכל הסיבות האלה, על ארצות-הברית להגיע במקדם או במאוחר, בעתיד הנראה-לעין, להסדר את ימיר את הכיבוש הישראלי ב"שלום אמריקאי", עליפי הקוים של חוכנות-רוג'רס (ולאחר מכן, אותה חוכנות במהדורה של "דו"ח ברוקינגס"): שיבה לגבולות ה-4 בוינו, עם תיקוני-גבול בלתי-מהותיים, סיי דורייביתחון סבירים, כינון "מולדת לפלסטינים".

אמרנו שיש הבדל משמעותי בין הסדר-כפוי והסדר-מרצון. הסדר-מרצון יכול ליצור את רוח הרצון-הטוב הדרושה כדי להגיע לשלום אמיתי. הסדר-כפוי ינחיל את הרצון-הטוב הזה לאמרי קאים, וישראל תחזיר את כל השטחים מבלי לזכות בתמורה באותה מהפכה פסיכולוגית בעולם הערבי הדרושה כדי לכונן מציאות של התפיסות אמיתיות, ירידות ושכנות-טובה.

בעיקבות ביקורו של אל-סאדאת ועידת קמפ-דייוויד, נוצר מצב-ביניים. בעודת ליוזמה היסטורית זו ושינוי-הערכים בלב של מנחם בגין, יש להסדר העומד לקום יסודות ברוכים של הסדר-מרצון. אך ברור לכל שהוא לא היה קם בלי לחץ אמריקאי מא-סיוו. בעיקר מצד ג'ימי קארטר עצמו. גם בהמשך המשאומתן בווישינגטון יש יסוד חזק מאד של לחץ אמריקאי.

בגין ואנשיו מצהירים שהיו מוכרחים להסכים למה שהסכימו בקמפ-דייוויד, כי האלטרנטיבה היתה עימות קיצוני עם האמריקאים.

אילו הלכה ישראל בדרך זו מרצונה, אילו המחווה הדרמא-תית הראשונה לא היתה באה מצד אל-סאדאת אלא מצד ממשלת ישראל, אילו לא היה צורך בכפייה אמריקאית — היתה ישראל משלמת עבור השלום פחות, והיתה זוכה בנכסים פסיכולוגיים חיר ביים יותר לאין-שיעור. היא היתה גורמת למהפך בעולם הער-בי כולו.

דעתנו לא נתקבלה, וכיום משלמת ישראל יותר — כדי לקבל פחות. והמשלמים גאים על כך שהצליחו להיכנע ללחץ אמריקאי.

סליחה, צדקנו.

..ישראל חייבת

להשתלב

11

במרחב השמי

במשך 30 שנה יותר, לא היתה כפירה חמורה יותר מזו הטמונה בשלוש המילים, "השתלבות-במרחב השמי". (אני

נאלץ להודות שאני אחראי להן. טבעתי סיסמה זו לראשונה בחוברת שפירסמתי ערב מילחמת-העצמאות, מילחמה או שלום במרחב השמי.)

תיאודור הרצל עצמו קבע שאנחנו נהווה, בארץ, חלק מן החומה של המערב נגד הברבריות של אסיה. חיים וייצמן, זאב זבוטינסקי, ודויד בן-גוריון האמינו שמדינת-היהודים, לכשתקום, צריכה להיות חלק מן העולם המערבי — לא רק מבחינה תרבויתית, אלא גם מבחינה פוליטית.

אמרנו כי ישראל תוכל לשגשג ולהתפתח רק כאשר תשר תלב במרחב הטבעי שלה, ותמלא תפקיד נכבד במערכת הכל-כלית, המדינית והביטחונית של המרחב. נתקלנו ב"לאו" מוחלט.

"אנח, אדינה יסתיכונות, ולא מיורחתיכונות, הכריו שימיעון פרס כימי בן-גוריון. אבא אבן חזר על כך כימעט מיוזלות.

והנה, אך בא אנוור אל-סאדאת ארצה, והכל תופסים לפתע שעלינו לשאוף לתפקיד מרחבי. המוני תעשיינים, חקלאים וסור חרים רוצים להסתער על מצריים, ורק בקושי ניתן למנוע מהם לפלוש לשם נחילים-נחילים. עוד וייצמן רואה בברית ישראלית-מצרית את מרכזה-הכובד של המירוה התיכון החדש. כל עדת הפרופוסורים והפרשנים והעסקנים, שהיו אתמול יסתיכונות, הפ-כו בילילה מיורחתיכונותיים. ובראשם: אבא אבן ושימיעון פרס.

כל מי שדיעותיו נזרקות עכשיו לפחיהאשפה, ממשיך לגבב דיעות חדשות, הפרשנים ממשיכים להפריש, והעסקנים לעסוק, והפרופוסורים לפרפסר, כאילו לא קרה דבר.

סליחה.

..דרוש ממנ"ל

לבו

12

ר עיון זה נוצר במערכת זו ב-1953, ומאו חזרנו עליו עד בוש.

עיקרו היה פשוט: אנחנו חיים במרחב. עתידנו במרחב. היעד הלאומי העליון שלנו הוא להשיג שלום עם העולם הערבי ולהשי תלב במערכות המרחביות. אך בכל המנגנון האדיר של מדינת ישראל אין אף מוסד אחד המוסמך לטפל בבעיה זו, בעיית חיינו.

יש מטכ"ל ירוק, המתכונן לקרב, המכין תוכניות לכל מיקר רה, המפקד על הגייסות והמוכן לערוך מילחמה. דרוש מטכ"ל שני, מטכ"ל לבן, כדי להתכונן לשלום. להכין תוכניות למיבצעי שלום, לפקד על שלוות המדינה שיעסקו בכך ולערוך את השלום. כשם שעורכים מילחמה.

דרוש מיניסטריון לשלום, מישרד לענייני המרחב, ובו יש רכבו מאות מיורחתנו, כדכלנינו, אנשיכיתחון, אנשי מדעייהחברה, פסיכולוגים ועוד ועוד.

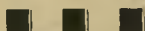
במשך השנים דיברתי עם כל מנהיגי ישראל שהיו מוכנים להתווכח על כך, מאשכול עד רבין, מאלון עד אבן. התוצאות היו אפס. איש לא אמר שאין זה דרוש, אך איש גם לא חשב שהדבר חשוב. הרי השלום אינו ריאלי, אין מה לעשות כדי להשיגו. אם כן, למה לבזבז כוחות ומשאבים על חלום-באספמיה?

עכשיו, לפתע, עומד השלום בשער. את המשאומתן מנהלים חובבים, שעד אתמול לא היה להם מושג בענייני המרחב. נעשות שיגאות פנטסטיות, הנובעות מאייהנה פשוטה של המציאות הער-בית. המגירות ריקות מתוכניות-פעולה, מניתוחי-נתונים וממידע פשוט — כי מעולם לא טרחו להכינם, וגם לא היה מי שיהיה מוסמך להכינם.

עכשיו מתרוצצים פקידים גדולים וקטנים כמו ע"כ ברים מסוממים, מחפשים בקדחתנות רעיונות, נתיר נים, הצעות, ועדות מנכ"לים מתכננות חדשות לבי קרים כדי "לתאם" ו"להכין" ו"להגבש תוכניות" — ולכן בכריחה יש מנכ"ל משותף אחד: אין להם מושג על ענייני שהם נדרשים לו.

מכל מחדלי המדינה בים 30 השנים האחרונות, זהו בוודאי התמוה ביותר. אך מי שאחראי לו, אחראי עתה לפעולות-השלום, ולמה לא? הן איי אפשר למסור תפקיד כה אחראי לאנשים שצד-קו. רק מי שטעה תמיד ראוי לנהל את העניינים.

בוודאי, לא נותר לנו אלא לבקש סליחה.

עי לנו לבקש סליחה על כך שצדקנו, ועלינו לבקש סליחה כפולה ומכופלת על כך שאנחנו מזכירים זאת עתה.

אך הדבר חשוב, לא למען העבר, שהוא עניין דהיסטוריונים ולכותבי זכרונות, אלא למען העתיד.

מי שטעה בכל, במשך 11 שנים ובמשך 30 שנה, חזקה עליו שימשיך לטעות במרץ גם בכל הערכותיו ומעשיו בעתיד.

מי שצדק במשך כל התקופה הזאת, כדאי לפחות להקשיב למה שהוא אומר עתה. מי יודע, אולי הוא לא הפסיק לצדוק? אולי הוא ממשיך לצדוק גם עתה? אולי הוא צודק גם לגבי מה שהוא אומר עתה, על הדרכים להשגת השלום המלא, על הטיפול בבעיית הפלסטינית, על המעשים הדרושים לביסוס השלום לכשיקום?

במדינה

(המשך מעמוד 29)

מאסר? הוא עונה לי: חבוב, אני עושה עוד מעילה.

"מי שאוכל חרא זה עבריני מין. אני סים, בעיקר כאלה שעברו עבירות מין כלפי קטינים, לאלה עושים צרות. יש שם עבריניים שהם הורים לילדים, הם רגישים לנושא. אלה רק מחכים שייכנס מאנייק כזה כדי לחבוט בו. מיילא, שיאנוס מבוגר רת, תפדאל, אבל ילדה?"

הסיפורים קולחים מפיו של קראוס בש"ט, בחודשים הספורים שבילה בכלא צבר חוויות מיוחדות במינן. הוא מתכוון להע-לות על הכתב ולהוציאן בספר. "טריטי? אולי, אבל זה כבר יותר מסובך וגם יותר יקר", הוא אומר. "אולי פעם, בעתיד."

בינתיים נגעה לליבו של קראוס הבעיה של שקיום האסיר והוא מתכוון להיות פעיל בתחום זה.

שקסם לעזוב את המינון אמר לו אחד מפקדי בית-המשפט: "דחילק, שמוליק, אנו אזהבים אותך אבל מבקשים ממך: אל תחזור לכאן, עשה לנו טובה!"

מישפט

שכוחות וועילה

הנאשם נזכר שביקר

במקום הפשע, ולכן זוכה

מחמת הפסק

"אני יודע איפה זה רחוב גורדון, אבל לא יודע איפה זה גורדון 20 ואף פעם לא הייתי שם." טען יוסף קטלן באוזני חוקרי המישטרה שבאו לעוצרו בחשד שפרץ למעבדת-שיניים.

חוקרי המישטרה לא השתכנעו. בידם הייתה אסמכתא מישפטית טובה נגד החי שוד: טביעת האצבע שלו נמצאה במקום הפריצה, על שימשת מעבדת השיניים שר ברחוב גורדון 20 בתל-אביב. טביעת אצבע של חשוד, שנמצאת במקום הפשע ומוש-וית במעבדות מו"פ בירושלים, מהווה ראיה חותכת במישפט. וכמעט שאין דרך לסתור אותה.

ביקור חזור, הפרט היחיד שאותו יכלה עורכת-הידון כרמלה חנוך, שלימדה כשעלה הנאשם אל דולן כעדים, למסור את עדותו, הוא שינה מעט מגירסתו הקור דמת, זו שנרשמה מפיו במישטרה. "אני כבר יודע וזיכן זה גורדון 20", הבהיר יוסף קטלן באוזני החובעת. עורכת הדין שרה ספיריחן, והשופט המחזוי דויד וולך, לשאלותיו מנחות של פרקליטו, עורך-הדין דרוו מקרין, שבא במקום כרמלה חנוך, הסביר קטלן כי אחרי ששוחרר על-ידי המישטרה, ניגש לברר מהו המקום שהוא התברר כפריצתו והנה, להפתעתו הרבה, התברר לו שהמקום מכור לו היטב.

"כאן עובד השרכרב שלי", הסביר. "הנאשם הוסיף והסביר, שביים שבו נח-קר, שנה המימה אחרי הפריצה, לא זכר עוד מה מסתור מאחרי הכתובת שעליה נשאל במישטרה. "אם אני אזרוק לך, כבוד השופט, איזה שם של רחוב ומיספר של בית, אתה תוכל לקשר אותם עם עסק דצמבר 1975 הלך אומנם לחפש שרברב ברחוב גורדון וייתכן שהשאר, שלא בי מתכוון, את טביעת-האצבעו על שימשת החלון."

ליהנות מההפסק, השופט המחזוי וולך, פיקפק אומנם בגירסה זו, אך הכריע את דינו של קטלן לזכות. השופט הדגיש את העובדה שרק שנה אחרי שטביעת האצבע נלקחה ממקום הפשע, הגיעו החוקרים אל קטלן; מכריזן הזכיר השופט שהחוקרים לא טרחו לקחת את החשוד מייד למקום הפשע, ולהראות לו באיזו כתובת מדובר.

"ייתכן שיש למישטרה קשיים טכניים בלקחת טביעות-האצבעות וקשירתן לחשוד דים, אך מביע שחלוף תקופה של שנה מקשה גם על קריאה-הגנה." קבע השופט, "נראה לי שמיקרה זה נוסף לתחת המ-התקדימית של קיום עסק קל. מפא-זה אני מחליט לתת לנאשם ליי-ההפסק."